

**INFORMACIJE O INVESTICIONOM DRUŠTVU – KREDITNOJ INSTITUCIJI
UNICREDIT BANK SRBIJA A.D.
I USLUGAMA KOJE KREDITNA INSTITUCIJA PRUŽA
MALIM I POTENCIJALNIM MALIM INVESTITORIMA**

I. INFORMACIJE O KREDITNOJ INSTITUCIJI

1. Poslovno ime i sedište kreditne institucije:
 - Poslovno ime i sedište: UniCredit Bank a.d. Srbija, Juriya Gagarina 12, Novi Beograd (u daljem tekstu: „**Kreditna institucija**”)
 - E-mail: broker@unicreditbank.rs
2. Broj i datum rešenja o davanju dozvole za rad Kreditnoj instituciji, kao i naziv i kontakt adresa nadležnog organa koji je izdao tu dozvolu:
 - Broj i datum rešenja: 5/0-46-2010/8-12, 13.09.2012.
 - Naziv i adresa nadležnog organa: Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije, Omladinskih brigada broj 1, VII sprat, Beograd
3. Mogući načini i jezici komunikacije između Kreditne institucije i klijenta, uključujući i načine davanja i prijema naloga, kao i davanja dokumenata i drugih informacija od strane Kreditne institucije:
 - Mogući načini komunikacije: usmeno – telefonom, pismeno – e-mail korespodencija
 - Jezici komunikacije: srpski I engleski
 - Načini davanja/prijema naloga: neposredno, telefaksom, telefonom, elektronskim putem
 - Načini dostavljanja dokumenata klijentu: pošta i elektronska pošta
4. Obim, učestalost i periode izveštavanja klijenta o uslugama koje je Kreditna institucija pružila klijentu:
 - U skladu sa odredbama Pravila poslovanja Kreditne institucije klijent se izveštava o svim uslugama koje su mu pružene, kao i troškovima vezanim za transakcije i usluge koje su izvršene za račun klijenta.
5. Kratak opis načina zaštite instrumenata, odnosno sredstava, uključujući i opšte podatke o Fondu za zaštitu investitora čiji je Kreditna institucija član u slučaju kada Kreditna institucijadrži finansijske instrumente, odnosno novčana sredstva klijenta:

- Kreditna institucija, kada drži finansijske instrumente klijenata, preuzima odgovarajuće mere kako bi: 1) zaštitila vlasnička prava klijenata, i 2) sprečila upotrebu finansijskih instrumenata klijenata za sopstveni račun, osim uz izričitu saglasnost klijenta. Kada su u pitanju novčana sredstva klijenata, Kreditna institucija preuzima odgovarajuće mere kako bi zaštitila prava klijenata.
- Kreditna institucija sprovodi zaštitu instrumenata odnosno sredstava svojih klijenata u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o tržištu kapitala, akata Komisije za hartije od vrednosti kao i Pravila poslovanja Kreditne institucije, a posebno vodi evidencije i račune koji joj omogućuju da u svakom trenutku i bez odlaganja može razlikovati imovinu koju drži za jednog klijenta od imovine koju drže za bilo kojeg drugog klijenta i od svoje vlastite imovine, održava svoje evidencije i račune tako da se obezbedi njihova tačnost, a posebno one koje se odnose na finansijske instrumente i novčana sredstva koja drži za klijente, na način da se evidencije i računi mogu upotrebiti za potrebe revizije, redovno sprovodi usklađivanja između svojih internih računa i evidencija, kao i računa i evidencija bilo kojih trećih lica koja drže tu imovinu.
- Kreditna institucija preuzima potrebne mere kako bi se obezbedilo da se svi finansijski instrumenti klijenata koji su u skladu s članom 65. Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga ("Sl. glasnik RS", br. 77/2022) deponovani kod trećeg lica, jasno razlikuju od finansijskih instrumenata koji pripadaju Kreditnoj instituciji i od finansijskih instrumenata koji pripadaju tom trećem licu, tako da se vode na odvojenim računima u knjigama trećeg lica ili na osnovu drugih istovetnih mera kojima se postiže isti nivo zaštite.
- UniCredit Bank Srbija a.d. je član Fonda za zaštitu investitora, koji je organizovan od strane Agencije za osiguranje depozita, a na osnovu odobrenja Komisije za hartije od vrednosti. Fond za zaštitu investitora osigurava potraživanja do iznosa od 20.000 evra u dinarskoj protivrednosti po klijentu člana Fonda.
Sve dodatne informacije o radu Fonda za zaštitu investitora možete pronaći na zvaničnom sajtu Agencije za osiguranje depozita www.aod.rs.

6. Kratak opis politike upravljanja sukobom interesa

- Kreditna institucija je usvojila principe i model kojima se rukovodi prilikom identifikovanja i rešavanja potencijalnih sukoba interesa. Model podrazumeva skup striktnih pravila i odgovornosti u skladu sa EU regulativom, odnosno propisima Republike Srbije, za identifikaciju i upravljanje sukobom interesa.
- Kreditna institucija svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svodi sukobe interesa čije postojanje može štetiti interesima klijenta, a koji se mogu javiti prilikom pružanja usluga između:

- interesa Kreditne institucije, relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, s jedne strane, i interesa klijenta Kreditne institucije, s druge strane;
 - interesa klijenata Kreditne institucije međusobno.
- Procedure i mere za upravljanje sukobima interesa podrazumevaju:
 - efikasne postupke za sprečavanje ili kontrolu razmene informacija između relevantnih lica uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik sukoba interesa kada bi takva razmena informacija mogla da naštetiti interesima jednog ili više klijenata;
 - odvojen nadzor nad relevantnim licima čije glavne funkcije uključuju obavljanje aktivnosti za račun klijenta ili pružanje usluga klijentima čiji bi interesi mogli da budu u sukobu ili koje na drugi način predstavljaju različite interese koji mogu da budu u sukobu, uključujući i interese društva;
 - uklanjanje bilo koje direktne povezanosti između politike nagrađivanja relevantnih lica koji se uglavnom bave jednom aktivnošću i politike nagrađivanja ili prihoda koje su ostvarila druga relevantna lica koja se uglavnom bave drugom aktivnošću u slučaju kada u vezi sa tim aktivnostima može da nastane sukob interesa;
 - mere kojima se bilo koje lice sprečava ili ograničava da izvrši neprimeren uticaj na način na koji relevantno lice pruža investicione ili pomoćne usluge ili obavlja aktivnosti;
 - mere kojima se sprečava ili kontroliše istovremeno ili uzastopno učestvovanje relevantnih lica u pojedinim investicionim ili dodatnim uslugama ili aktivnostima ako bi takvo učestvovanje moglo da naštetiti valjanom upravljanju sukobom interesa.

Kreditna institucija je dužna da, na zahtev klijenta, pruži i detaljnije informacije o politici upravljanja sukobom interesa.

II. INFORMACIJE O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA I POVEZANIM RIZICIMA

1. Definicija rizika

Valutni rizik je rizik gubitka koji proizilazi iz promene kursa valuta. Rizik je potencijalno neostvarivanje očekivanog prinosa od ulaganja odnosno gubitak celokupnog ili dela uloženog kapitala (a za određene proizvode čak i potreba za dodatnim unosom kapitala). Uzroci takvog rizika su brojni, u zavisnosti od specifične strukture relevantnog proizvoda. Ti uzroci mogu biti svojstveni za proizvod, tržišta, ili izdavaoca. Budući da se rizici ne mogu uvek predvideti, ova razmatranja se ne smeju uzeti kao konačna. U svakom slučaju, investitori treba da obrate posebnu pažnju na svaki rizik koji se odnosi na kreditni rejting izdavaoca proizvoda, što uvek zavisi od konkretnog slučaja. Opis investicionih proizvoda se zasniva na najtipičnijim karakteristikama proizvoda. Odlučujući faktor je uvek specifična struktura relevantnog proizvoda. Iz tog razloga, opisi koji slede nisu zamena za temeljnu analizu specifičnog proizvoda od strane investitora.

2. Opšti investicioni rizici

Valutni rizik

Kod transakcija u stranoj valuti, prinos od ulaganja i učinak ulaganja ne zavise samo od lokalnog prinosa hartije od vrednosti na inostranom tržištu, već u velikoj meri i od kretanja deviznog kursa relevantne strane valute u odnosu na valutu investitora (npr. evro). To znači da fluktuacije deviznog kursa mogu povećati ili smanjiti prinos od ulaganja i vrednost ulaganja.

Rizik transfera

U zavisnosti od zemlje koja je u pitanju, hartije od vrednosti inostranih izdavaoca predstavljaju dodatni rizik zbog toga što političke mere ili mere za kontrolu deviznog tržišta te zemlje mogu otežati ili čak onemogućiti realizaciju ulaganja. Uz to može doći i do problema u vezi sa izvršenjem naloga. Kod transakcija u stranoj valuti, te mere mogu da ometaju slobodnu konvertibilnost valute.

Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja kreditnu sposobnost date zemlje. Politički ili ekonomski rizik jedne zemlje može da ima negativne posledice za sve učesnike u poslu koji su rezidenti te zemlje.

Rizik likvidnosti

Utrživost (likvidnost) se odnosi na mogućnost kupovine ili prodaje hartije od vrednosti ili zatvaranja pozicije po aktuelnoj tržišnoj ceni u bilo kom trenutku. Smatra se da je tržište određene hartije od vrednosti usko ako prosečni prodajni nalog (u odnosu na uobičajeni obim trgovanja) dovodi do primetnih fluktuacija cena i ako se nalog uopšte ne može izvršiti ili se može izvršiti samo po znatno nižoj ceni.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik gubitka koji nastaje zbog neispunjavanja novčane obaveze nekog lica. Kreditni rizik se odnosi na potencijalno neizvršenje druge strane u poslu, tj. nemogućnost jedne strane u poslu da ispuni svoje obaveze kao što su isplata dividendi, plaćanje kamate, otplata glavnice o dospelosti ili njena nemogućnost da ispuni te obaveze u punom iznosu. Takođe se zove i rizik otplate ili rizik izdavaoca. Kreditni rizik se može rangirati pomoću „rejtinga“. Rejting je skala procene koja se koristi za rangiranje

kreditne sposobnosti izdavaoca. Rejting utvrđuju rejting agencije, uglavnom na osnovu kreditnog rizika i rizika zemlje. Rejting skale idu od „AAA“ (najbolji kreditni rejting) to „D“ (najgori kreditni rejting).

Kamatni rizik

Rizik da će doći do gubitka usled budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Porast kamatnih stopa na tržištu će sniziti tržišnu cenu obveznice sa fiksnom kamatnom stopom, dok će pad tih kamatnih stopa dovesti do porasta tržišne cene obveznice.

Rizik promene cene

Rizik od nepovoljnih kretanja vrednosti pojedinačnih ulaganja.

Rizik promene cene deli se na:

- opšti rizik promene cene je rizik gubitka koji proizilazi iz promene cene finansijskog instrumenta usled promene visine kamatnih stopa ili većih promena na tržištu kapitala nezavisno od bilo koje specifične karakteristike tog finansijskog instrumenta;
- specifični rizik promene cene je rizik gubitka koji proizilazi iz promene cene finansijskog instrumenta usled činjenica u vezi sa izdavaocem odnosno, u slučaju izvedenog finansijskog instrumenta, činjenica u vezi sa izdavaocem osnovnog finansijskog instrumenta.

Kod transakcija sa uslovnim obavezama (forvard transakcije, fjučersi, prodavanje opcije, itd.) neophodno je obezbediti sredstvo obezbeđenja (zahtevanu marginu) ili dodatno podići marginu, čime se ograničava likvidnost.

Rizik od totalnog gubitka

Rizik da ulaganje u potpunosti može izgubiti svoju vrednost, npr. zato što je predviđeno kao ograničeno pravo. Totalni gubitak može da nastupi, konkretno, kada izdavalac hartije od vrednosti nije više u stanju da ispunjava svoje obaveze plaćanja (ako postane nesolventan), iz ekonomskih ili pravnih razloga.

Kupovina hartija od vrednosti na kredit

Kupovina hartija od vrednosti na kredit predstavlja povećani rizik. Uzeti kredit se mora otplatiti bez obzira na uspeh ulaganja. Osim toga, troškovi kredita smanjuju prinos.

Rizici na berzanskim tržištima, pogotovo sekundarnim tržištima (npr. Istočne Evrope, Latinske Amerike, itd.)

Ne postoji direktna linija komunikacije sa većinom berzi na sekundarnim tržištima, tj. svi nalozi se moraju izdavati telefonski. To može dovesti do grešaka ili kašnjenja. Na pojedinim sekundarnim berzanskim tržištima, načelno nije moguće izdavati limit naloge za kupovinu ili prodaju. To znači da se ne mogu izdavati limit nalozi sve dok se ne izda zahtev telefonskim putem lokalnom brokeru, što može dovesti do kašnjenja. U pojedinim slučajevima, takve limite uopšte nije moguće sprovesti. Na pojedinim berzanskim tržištima je teško kontinuirano dobijati aktuelne cene, što otežava procenu postojeće pozicije kupca. Ako

je kotacija za trgovanje na berzi obustavljena, može da se desi da više nije moguće videti te hartije od vrednosti na datoj berzi. Prelazak na drugo berzansko tržište takođe može da bude problematičan. Na pojedinim berzama sekundarnih tržišta, vreme trgovanja nikako ne odgovara zapadnoevropskim standardima. Kraće vreme trgovanja od samo tri do četiri sata dnevno može dovesti do kašnjenja u obradi ili neizvršenja naloga za hartije od vrednosti.

3. Instrumenti tržišta novca

Definicija

Instrumenti tržišta novca obuhvataju kvalifikovana ulaganja i pozajmice na tržištu novca kao što su sertifikati o depozitu, sertifikati o gotovinskom depozitu, aranžmani za emisiju globalnih zapisa, komercijalni zapisi kao i svi zapisi sa rokom dospeća do pet godina za otplatu glavnice i fiksnim kamatnim stopama za do godinu dana. Transakcije na tržištu novca takođe obuhvataju izvorne repo transakcije i ugovore.

Komponente prinos i rizik

Prinos i rizik kao komponente instrumenata tržišta novca su u velikoj meri iste kao i te komponente obveznica/dužničkih hartija od vrednosti/zapisa. Razlika je uglavnom u pogledu rizika likvidnosti.

Rizik likvidnosti

Po pravilu, ne postoje organizovana sekundarna tržišta instrumenata tržišta novca. Shodno tome, ne postoje garancije da se ti instrumenti mogu odmah prodati. Rizik likvidnosti dobija sekundarni značaj ako izdavalac garantuje isplatu uloženog kapitala u bilo kom trenutku i ako za to ima dovoljnu kreditnu sposobnost.

Vrste instrumenata tržišta novca

Sertifikati o depozitu:

Hartije od vrednosti tržišta novca koje izdaju banke i obično dospevaju u roku od 30 do 360 dana.

Srednjeročni dužnički instrument:

Hartije od vrednosti tržišta novca koje izdaju banke i obično dospevaju u roku od pet godina.

Komercijalni zapisi:

Hartije od vrednosti tržišta novca, kratkoročni zapisi koje izdaju velike korporacije, obično dospevaju u roku do pet do 270 dana.

Blagajnički zapisi:

Hartije od vrednosti tržišta novca, kratkoročni zapisi koje izdaje Država, obično dospevaju u roku do godinu dana.

4. Obveznice

Obveznice su vrsta dužničkih hartia od vrednosti koje obvezuju emitenta na povraćaj pozajmljenih sredstava u određenom roku, kao i isplatu određene kamate na glavicu, u skladu s

uslovima po kojima je obveznice emitovana. Obveznicama se trguje na organizovanim tržištima ili direktno između učesnika na tržištu.

Osim klasičnih obveznica sa unapred utvrđenom fiksnom kamatom (kuponom) i obvezom otplate celokupne glavnice o dospeću, postoje i drugi tipovi obveznica, kao što su obveznice s varijabilnom kamatom, konvertibilne obveznice, beskuponske obveznice, obveznice s ugrađenim varantima itd.

Prinos obveznice se sastoji od kamate na glavnicu i razlike između kupovne i tržišne cene obveznice. Posledično, prinos na obveznicu se može utvrditi unapred samo u slučaju da se obveznica drži do dospelja. Kako bi očekivani prinos na obveznice bio uporediv, koriste se različite standardne mere prinosa obveznica izraženih kao procenat na godišnjem nivou (npr. prinos do dospelja). Ukoliko se obveznica prodaje prije dospelja njezinu cenu nije moguće unapred utvrditi, što znači da se prinos može razlikovati od prvobitno očekivanog.

- *Osnovni rizici ulaganja u obveznice*
 - Rizik promena kamatnih stopa – Svaka promena kamatnih stopa na sekundarnom tržištu utiče na promenu cene obveznice, odnosno tržišne vrednosti obveznica. Po pravilu, cijene obveznica s fiksnom kuponskom kamatom padaju kada rastu zahtevane tržišne kamatne stope na obveznice sličnog dospelja, i obrnuto, može se očekivati rast vrednosti obveznice u slučaju pada zahtevanih kamatnih stopa na obveznice s istim dospećem.
 - Kreditni rizik – rizik da emitent neće biti u mogućnosti da isplati glavnicu i kamatu u roku u vremenskom periodu od emisije do dospelja obveznice. Tržišna cena obveznice takođe može biti pod uticajem promene kreditnog rejtinga emitenta, što takođe predstavlja vrstu kreditnog rizika
- *Ostali rizici*
 - Rizik prevremene isplate obveznica - ovaj rizik je prisutan kod obveznica koje imaju ugradjenu *call* klauzulu, i povezan je sa rizikom reinvestiranja, koja daje pravo emitentu da otkupi obveznice pre dospelja. Emitent će se po pravilu odlučiti na ovaj korak u slučaju kada su tržišne kamate niže od kamate na obveznicu koje je emitovana.
 - Rizik reinvestiranja – nemogućnost ponovnog investiranja po kamati koju je nosila obveznica koja je dospela (ili višoj), odnosno koju je emitent otkupio pre dospelja
 - Rizik likvidnosti – mogućnost prodaje obveznice na sekundarnom tržištu
 - Valutni rizik - U slučaju ulaganja u obveznice denominovane u valuti koja nije rezidentna valuta investitora imovina ulagača se izlaže riziku promene kursa strane valute u odnosu na rezidentnu valutu, ili drugu referentnu valutu u kojoj kupac obveznica vrednuje prinos investicije.
- Ograničenja volatilnosti cene:

Zone fluktuacija cene obveznica kojima se trguje na Beogradskoj berzi su regulisane Pravilima poslovanja Beogradske berze koja se mogu naći na zvaničnom sajtu Beogradske berze www.belex.rs

Cena obveznica kojima se trguje van organizovanog tržišta se slobodno utvrđuje bez ograničenja

5. Akcije

Akcije su vlasničke hartije od vrednosti - svaka akcija predstavlja jedinicu vlasništva u akcionarskom društvu. Najvažnija prava koje akcije donose svojim vlasnicima su pravo na srazmerno učešće u dobiti akcionarskog društva i pravo glasa u skupštini akcionara. Prinos na ulaganje u akcije sastoji se od isplaćenih dividendi i razlike između kupovne i tržišne cene akcije – kapitalna dobit, te se ne može unapred predvideti. Dividenda je zarada akcionarskog društva koja se distribuira akcionarima. Odnos između isplaćene dividende i tržišne cene akcije naziva se prinos od dividende. Najveći deo ukupnog prinosa od ulaganja u akcije obično se ostvaruje od promene njihove tržišne cene.

- *Rizici ulaganja u akcije*
 - Tržišni rizik - akcijama se uglavnom trguje na organizovanim tržištima – berze i vanberzanska mesta trgovanja. Cenu akcija određuje odnos ponude i tražnje. Prilikom investiranja u akcije treba uzeti u obzir da takva ulaganja mogu prouzrokovati i značajne gubitke. Uopšteno, cena akcije zavisi od poslovnih rezultata određenog akcionarskog društva, ali i od opšte ekonomske klime i političkih uslova. Na promenu cene akcija, a posredno sa tim i ostvarenog prinosa, utiču i mnogi subjektivni faktori poput javnog mišljenja ili očekivanja ulagača (*sentiment*)
 - Kreditni rizik - Akcionari poseduju vlasnički udeo u akcionarskom društvu što znači da u slučaju nesolventnosti ili stečaja akcionarskog društva njihovo ulaganje može u celosti izgubiti svoju vrednost. Vlasnici akcija, u postupku likvidacije preduzeća, imaju najniži nivo senioriteta u naplati svojih potraživanja, te je rizik gubitka uloženi sredstava za kupce akcija veći nego za kupce npr korporativnih obveznica.
 - Rizik likvidnosti – mogućnost prodaje akcija na sekundarnom tržištu
- Ograničenja volatilnosti cene:
Zone fluktuacija cene akcija kojima se trguje na Beogradskoj berzi su regulisane Pravilima poslovanja Beogradske berze koja se mogu naći na zvaničnom sajtu Beogradske berze www.belex.rs

6. Terminalska kupoprodaja deviza

Definicija

Terminalska kupoprodaja deviza je čvrsta obaveza da se kupi ili proda određeni iznos u stranoj valuti određenog datuma u budućnosti ili tokom određenog vremenskog perioda po ceni dogovorenoj na dan zaključenja posla. Isporučka ili prijem protivvrednosti te valute se vrše sa istim datumom valute.

Prinos

Prinos (dobit/gubitak) koji ostvaruju špekulativni investitori je razlika između deviznih kurseva tokom ili po dospeću terminskog posla u skladu sa specifikacijama iz ugovora. Korišćenje valutnih forvarda u svrhe hedžinga predstavlja ograničavanje deviznog kursa tako da se sprečava povećavanje i smanjivanje troškova obezbeđene transakcije i njenog prinosa usled fluktuacija deviznog kursa.

Valutni rizik

Valutni rizik koji je svojstven za terminsku kupoprodaju deviza je, kod transakcija hedžovanja, mogućnost da kupac/prodavac može da kupi/proda stranu valutu po povoljnijem kursu pre ili po dospeću ili, kod neusklađenih pozicija, mogućnost da kupac/prodavac mora da kupi/proda valutu po manje povoljnom kursu. Eventualni gubitak može biti značajno veći od originalno ugovorene vrednosti.

Kreditni rizik

Kreditni rizik u vezi sa valutnim forvardima nastaje iz mogućnosti neizvršenja obaveza druge strane u poslu usled nesolventnosti, tj. privremene ili trajne nemogućnosti jedne strane da izvrši terminsku kupoprodaju deviza, što iziskuje izvršavanje skupljih transakcija za pokriće na tržištu.

Rizik transfera

Transfer nekih stranih valuta može biti ograničen, pogotovo usled propisa koji regulišu devizne poslove u zemlji koja izdaje tu valutu. U tom slučaju je propisno izvršenje terminske kupoprodaje deviza dovedeno u pitanje.

7. Valutni svopovi**Definicija**

Transakcija u kojoj se određeni iznos u jednoj valuti zamenjuje za njegovu protivvrednost u drugoj valuti tokom određenog vremenskog perioda. Razlika u kamatnim stopama između dve valute se odražava u premiji/diskontu kursa koji se koristi za ponovnu zamenu valuta u budućnosti. Isporuka ili prijem protivvrednosti valute se vrše sa istim datumom valute.

Prinos

Prinos (dobit/gubitak) za sve koji trguju valutnim svopovima nastaje zbog pozitivnih ili negativnih kretanja razlike između kamatnih stopa i može se ostvariti izvršenjem suprotne transakcije pre dospeća valutnog svopa.

Kreditni rizik

Kreditni rizik u vezi sa valutnim svopovima nastaje usled mogućeg neizvršenja druge strane u poslu zbog nesolventnosti, tj. privremene ili trajne nemogućnosti jedne strane da obavi valutni svop, što iziskuje obavljanje skupljih transakcija za pokriće na tržištu.

Rizik transfera

Transfer nekih stranih valuta može biti ograničen, pogotovo usled propisa koji regulišu devizne poslove u zemlji koja izdaje tu valutu. U tom slučaju je propisno izvršenje valutnog svopa dovedeno u pitanje.

8. Kamatni svopovi**Definicija**

Dogovor između dve strane da razmene obaveze po osnovu kamate po različitim stopama u odnosu na pojamovnu glavnice. Po pravilu, fiksne kamatne stope se zamenjuju varijabilnim. To znači da se vrši samo razmena kamatnih tokova, bez istovremene razmene glavnice.

Prinos

Kupac kamatnog svopa (koji plaća fiksne kamatne stope) ima koristi od porasta kamatnih stopa. Prodavac kamatnog svopa (koji prima fiksne kamatne stope) ima koristi od pada kamatnih stopa. Prinos na kamatni svop se ne može utvrditi unapred.

Kamatni rizik

Kamatni rizik nastaje usled neizvesnosti budućih kretanja tržišnih kamatnih stopa. Kupac ili prodavac kamatnog svopa je izložen gubitku ako kamatne stope padnu odnosno rastu.

Kreditni rizik

Kreditni rizik koji se susreće kod kamatnih svopova nastaje usled mogućeg neizvršenja druge strane u poslu, što dovodi do gubitka pozitivnih novčanih vrednosti ili što iziskuje skuplje transakcije za pokriće na tržištu.

Posebne karakteristike kamatnih svopova

Kamatni svopovi nemaju standardizovane uslove. Pojediniosti oko obrade transakcije moraju biti ugovorene unapred. Stoga je od suštinske važnosti da se pribave potpune informacije o konkretnim uslovima i odredbama kamatnih svopova, a pogotovo:

- iznos glavnice
- rok
- dogovorene kamatne stope

9. Kamatni forward ugovori**Definicija**

Kamatni forward ugovori se koriste za ugovaranje kamatnih stopa koje se plaćaju u određenom trenutku u budućnosti. Budući da se kamatni forward ugovori zaključuju na međubankarskom tržištu, a ne na berzi, oni nemaju standardizovane odredbe. Za razliku od kamatnih fjučersa, forward ugovori su investicioni proizvodi po meri u smislu iznosa glavnice, valute i kamatnog perioda.

Prinos

Kupovinom ili prodajom kamatnih forward ugovora, investitor fiksira kamatnu stopu za određeni period. Ako je referentna stopa veća od ugovorene kamatne stope (forward cene) na datum

dospeća, kupac kamatnog forvard ugovora će biti kompenzovan za kretanje kamatnih stopa. Ako je kamatna stopa niža od ugovorene kamatne stope na datum dospeća, prodavac kamatnog forvard ugovora će dobiti kompenzaciju.

Kamatni rizik

Kamatni rizik nastaje zbog neizvesnosti budućih promena kamatnih stopa. Načelno je ovaj rizik utoliko veći što je izraženije povećanje ili smanjenje kamatnih stopa.

Kreditni rizik

Kreditni rizik kod kamatnih forvard ugovora nastaje usled mogućnosti neizvršenja druge strane, što dovodi do gubitka pozitivnih novčanih vrednosti ili što iziskuje skuplje transakcije za pokriće po nepovoljnijim cenama na tržištu.

Posebne karakteristike kamatnih forvard ugovora

Kamatni forvard ugovori nemaju standardizovane uslove, već su to investicioni proizvodi po meri. Stoga je od suštinske važnosti da se pribave potpune informacije o konkretnim uslovima i odredbama iz ugovora, tačnije:

- iznos glavnice
- rok
- ugovorene kamatne stope

10. Kamatni fjučersi**Definicija**

Kamatni fjučersi su berzanski terminski ugovori za kratkoročne investicije, instrumente tržišta novca ili tržišta kapitala, koji su standardizovani u pogledu ročnosti i cenovnog inkrementa. Shodno tome, prinos na takve investicije (kamatna stopa ili cena) može biti unapred utvrđen. I kod kamatnih fjučersa se preuzimaju bezuslovne obaveze, koje se moraju ispuniti kada se materijalizuje dole navedeni rizik bez obzira kako se razvija fjučers.

Prinos

Dobitak ili gubici koje ostvaruju špekulativni korisnici kamatnih fjučersa nastaju usled razlika u kamatnim stopama ili ceni na kraju budućeg perioda u skladu sa uslovima ugovora. Korišćenje kamatnih fjučersa za potrebe hedžinga smanjuje finansijski rizik postojećih ili budućih pozicija.

Kamatni rizik

Vrednost kamatnog fjučersa zavisi prvenstveno od trenda prinosa referentnog instrumenta. Izloženost kupca je stoga uporediva sa izloženošću imaoca referentnog instrumenta. Rizik nastaje usled neizvesnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik sa kojim se suočava kupac ili prodavac fjučersa je obaveza da se dodatno poveća margina ili da se okonča posao po dospeću, ako kamatne stope rastu ili padaju. Načelno je ovaj rizik utoliko veći što je izraženiji porast ili pad važećih kamatnih stopa. Posledični eventualni gubitak može biti mnogo puta veći od originalno uloženog kapitala (početne margine).

Rizik likvidnosti

Na nekim tržištima, zatvaranje pozicije fjučersa (prodaja/otkup ugovora) može dovesti do ekstremno nepovoljnih kretanja cena bilo u slučaju prekomerne ponude ili prekomerne potražnje.

11. Međualutni svopovi**Definicija**

Međualutni svop je zamena različito definisanih kamatnih stopa u različitim valutama na fiksni nominalni iznos između dve ugovorne strane. To je načelno zamena fiksnih kamatnih stopa u dve različite valute. Obe kamate se mogu plaćati i po varijabilnim kamatnim stopama. Tok plaćanja se odvija u različitim valutama na osnovu istog iznosa glavnice, koji se utvrđuje na osnovu važeće spot stope na datum trgovanja. Osim razmene ili potražnje kamate ili dugovne kamate, vrši se i zamena glavnice i na početku aranžmana (početna zamena) i na kraju aranžmana (konačna zamena). U zavisnosti od potrebe individualnog partnera u trgovanju, može se izostaviti početna zamena.

Prinos

Prinos od međualutnog svopa se ne može utvrditi unapred. U slučaju pozitivnih trendova deviznog kursa i razlike između kamatnih stopa, može se ostvariti kapitalna dobit od prevremene likvidacije međualutnog svopa. Ako je međualutni svop zaključen u cilju unapređenja razlike kamatnih stopa, može se ostvariti dobit od nižih kamatnih stopa u drugoj valuti. Ta dobit se međutim može neutralizovati kursnim gubicima. Ako se odnos između valuta razvije na pozitivan način, dobit se može još više uvećati.

Kamatni rizik

Kamatni rizik nastaje iz neizvesnosti budućeg kretanja tržišnog nivoa kamatnih stopa. Kupac ili prodavac međualutnog svopa je izložen riziku od gubitka ako se uveća ili smanji tržišni nivo kamate.

Valutni rizik

Valutni rizik nastaje usled neizvesnosti budućeg kretanja deviznog kursa relevantnih valuta. Kod međualutnog svopa sa konačnom zamenom, naročito je važno napomenuti da valutni rizik postoji ne samo u slučaju neizvršenja ugovornog partnera već i tokom vremena trajanja svopa.

Kreditni rizik

Kreditni rizik kod kupovine ili prodaje međualutnog svopa je opasnost da će neizvršenje transakcije od strane partnera u poslu dovesti do obaveze da se obezbedi dodatno pokriće.

Posebni uslovi i odredbe za međualutne svopove

Međualutni svopovi nisu standardizovani. To su proizvodi po meri. Stoga je posebno važno da se pribave precizne informacije o njima, a pogotovo u pogledu:

- nominalnog iznosa
- roka
- definicije kamatne stope
- definicije valute

- definicije deviznog kursa
- provobitne zamene (da ili ne?)

12. Robni svopovi

Robni svop je dogovor koji obuhvata zamenu niza plaćanja cene robe („fiksno iznosa“) sa plaćanjem varijabilne cene robe („tržišne cene“) što dovodi isključivo do gotovinskog poravnanja („iznos poravnanja“). Kupac robnog svopa stiče pravo da mu bude isplaćen iznos poravnanja ako tržišna cena poraste iznad fiksnog iznosa. Nasuprot tome, kupac robnog svopa je dužan da plati iznos poravnanja ako tržišna cena padne ispod fiksnog iznosa. Kupac robnog svopa stiče pravo da mu se isplati iznos poravnanja ako tržišna cena padne ispod fiksnog iznosa. Nasuprot tome, prodavac robnog svopa je dužan da plati iznos poravnanja ako tržišna cena poraste iznad fiksnog iznosa. Oba toka plaćanja (fiksni/varijabilni) su u istoj valuti i zasnivaju se na istom nominalnom iznosu. Budući da je priroda fiksne strane svopa da bude reper, varijabilna strana je vezana za cenu trgovanja relevantne robe koja se kotira na berzi ili koja je na drugi način objavljena na robnom terminskom tržištu na relevantni fiksirani datum ili za indeks cene robe.

Rizik robnih svopova i robnih opcija uz gotovinsko poravnanje

Ako trend ne ispuni Vaša očekivanja, moraćete da platite razliku između referentne cene u vreme potpisivanja ugovora i aktuelne tržišne cene kada transakcija dospe za plaćanje. Ta razlika predstavlja gubitak. Maksimalni iznos gubitka se ne može utvrditi unapred. Može i da premaši vrednost obezbeđenja.

Fluktuacije cena

Iznos obaveze plaćanja koja nastaje po osnovu robnih terminskih transakcija se utvrđuje kroz cenu određene robe na terminskom tržištu. Na robnim terminskim tržištima su moguće značajne fluktuacije cena. Mnogi faktori koji se tiču robne ponude i potražnje mogu da utiču na cene. Nije lako predvideti ili dati prognozu tih cenovnih faktora. Cene mogu da budu pod znatnim uticajem neočekivanih događaja, kao što su prirodne katastrofe, bolesti, epidemije ili naredbe državnih organa vlasti, kao i nepredvidivih razvoja događaja, kao što su vremenske prilike, varijacije žetve ili rizik prevoza i skladištenja.

Valutni rizik

Cene robe se često kotiraju u stranoj valuti. Takođe ćete biti izloženi valutnom tržišnom riziku ako zaključite robnu transakciju gde je vaša obaveza ili pravo na protiv činjenje denominovano u stranoj valuti ili stranoj obračunskoj jedinici ili je na taj način denominovana vrednost predmeta ugovora.

Likvidacija/Likvidnost

Robno terminska tržišta su načelno uža od finansijskih terminskih tržišta te time mogu biti i manje likvidna. Možete biti u potpunosti ili delimično sprečeni da likvidirate robnu terminsku poziciju u željenom trenutku zbog nedovoljne likvidnosti tržišta. Nadalje, marža između kupovnog i

prodajnog kursa iz ugovora može da bude relativno velika. Može biti teško ili čak nemoguće da se likvidira pozicije pod određenim tržišnim uslovima. Većina robnih terminskih berzi imaju na primer ovlašćenja da utvrde limite za fluktuacije cena. Ti limiti zabranjuju prodajne i kupovne kurseve van određenih limita tokom određenog perioda. To može da oteža ili onemogući likvidaciju određenih pozicija.

Limit nalozi/Stop nalozi

Limit nalozi ili nalozi za sprečavanje gubitka su instrukcije koje ograničavaju gubitke iz trgovanja u slučaju određenih kretanja na tržištu. Iako su takve mogućnosti ograničavanja rizika dozvoljene na većini robnih terminskih tržišta, limit nalozi ili nalozi za sprečavanje gubitka se načelno ne mogu utvrditi za robu kojom se trguje van berze.

13. Terminska i promptna tržišta

Naročito je važno razumeti odnos između terminskih ugovorenih cena i promptnih tržišnih cena. Iako tržišne sile mogu da izjednače razlike između terminskih ugovornih cena i promptnih ugovornih cena date robe u toj meri da na datum isporuke praktično nema razlike u ceni, niz drugih tržišnih faktora, kao što su ponuda i potražnja, mogu ipak dovesti do razlike između ugovorene cene i promptne tržišne cene date robe.

III. INFORMACIJE U VEZI SA ZAŠTITOM FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA I NOVČANIH SREDSTAVA KLIJENATA

1. Novčana sredstva klijenta

Novčana sredstva klijenata uplaćena sa svrhom kupovine i prodaje finansijskih instrumenata mogu se držati na računu klijenta kod Kreditne institucije koji je otvoren i vodi se kao poseban namenski račun, u skladu s propisima o platnom prometu, ili na računu bilo koje poslovne banke koja je član Centralnog registra.

Sva novčana sredstva klijenata deponovana kod Kreditne institucije drže se na računu ili računima koji se razlikuju od računa koji se koriste za držanje novčanih sredstava Kreditne institucije.

Kreditna institucija postupa sa svim novčanim sredstvima klijenata koja su deponovana kod nje u skladu sa odredbama Zakona o tržištu kapitala, akata Komisije za hartije od vrednosti kao i Pravila poslovanja Kreditne institucije

Sredstva sa novčanog računa klijenta:

- Koriste se samo za plaćanje obaveza u vezi sa investicionim uslugama koje UniCredit Bank Srbija a.d. obavlja za klijenta;
- ne koriste za plaćanje obaveza drugog klijenta.

U slučaju ulaganja u finansijske instrumente u inostranstvu, ukoliko Kreditna institucija novac klijenata deponuje kod banke u inostranstvu dužna je da prilikom izbora banke kod koje deponuje sredstva klijenta vodi računa o istim uslovima kao i prilikom izbora stranog depozitara

finansijskih instrumenata.

2. **Finansijski instrumenti klijenata**

Finansijski instrumenti kupljeni na regulisanom tržištu i multilateralnoj trgovačkoj platformi, odnosno na OTC tržištu u Republici Srbiji deponovani su kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti (CRHoV) koji, u skladu s odredbama Zakona o tržištu kapitala i Pravilima poslovanja CRHoV, izvršava kliring i saldiranje transakcija hartijama od vrednosti izvršenih na regulisanom, MTP, odnosno na OTC tržištu u Republici Srbiji, te vodi račune dematerijalizovanih hartija od vrednosti na kojima se drže kupljeni finansijski instrumenti klijenata.

Račun finansijskih instrumenata Kreditne institucije kod CRHoV vodi odvojeno od finansijskih instrumenata njenih klijenata.

Kreditna institucija neće sklapati ugovore o transakcijama finansiranja hartija od vrednosti za finansijske instrumente koje drži za račun klijenta ili se na drugi način koristiti takvim finansijskim instrumentima za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica ili klijenta društva, osim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- klijent je dao izričitu prethodnu saglasnost za korišćenje instrumenata po tačno određenim uslovima, što potvrđuje svojim potpisom ili nekim drugim istovetnim mehanizmom;
- upotreba finansijskih instrumenata klijenata ograničena je na tačno određene uslove s kojima je klijent saglasan.

Kreditna institucija neće sklapati ugovore o transakcijama finansiranja hartija od vrednosti za finansijske instrumente koji se drže za račun klijenta na zbirnom računu koji vodi treće lice ili da na drugi način upotrebljavaju finansijske instrumente na takvom računu za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica, osim ako je, pored uslova navedenih u prethodnom stavu, ispunjen barem jedan od sledećih uslova:

- svaki klijent čiji se finansijski instrumenti drže zajedno na zbirnom računu, mora dati izričitu prethodnu saglasnost;
- Kreditna institucija mora imati uspostavljene sisteme i kontrole kojima se obezbeđuje da se upotrebljavaju isključivo finansijski instrumenti koji pripadaju klijentima koji su dali izričitu prethodnu saglasnost.

Finansijski instrumenti klijenata ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu, niti koristiti za plaćanje obaveza Kreditne institucije.

U slučaju ulaganja u finansijske instrumente u inostranstvu, finansijski instrumenti se vode na zbirnom računu Kreditne institucije kod inostranog depozitara. Pri izboru inostranog depozitara na čijim će računima držati finansijske instrumente svojih klijenata, Kreditna institucija vodi računa o stručnosti i tržišnom ugledu depozitara, da depozitar podleže propisima koji u toj državi regulišu čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica i periodično preispituje

izbor depozitara i dogovorene aranžmane za držanje i čuvanje finansijskih instrumenata klijenta.

Izuzetno, Kreditna institucija može da deponuje finansijske instrumente klijenta kod depozitara u zemlji u kojoj držanje i čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica nisu posebno regulisani, samo ukoliko priroda finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom zahtevaju deponovanje kod depozitara u toj državi i ukoliko profesionalni klijent pisanim putem zahteva deponovanje svojih finansijskih instrumenata kod depozitara u toj državi.

Prilikom deponovanja imovine kod inostranog depozitara, Kreditna institucija vodi računa da se finansijski instrumenti i novčana sredstva drže na način kojim se obezbeđuje da su odvojena od imovine inostranog depozitara ili Kreditne institucije, da ne ulaze u njihovu stečajnu ili likvidacionu masu ili da mogu biti predmet izvršenja u vezi naplate potraživanja prema inostranom depozitaru ili Kreditnoj instituciji.

Kreditna institucija će upotrebiti dužnu pažnju da imovina klijenata kod treće strane bude deponovana na navedeni način, ali ne može preuzeti odgovornost ukoliko takav stepen zaštite nije moguće postići s obzirom na zakonske uslove i tržišnu praksu druge države. U tom slučaju će upozoriti klijenta na rizike koji mogu prosteći iz toga, a klijent će preuzeti rizike držanja finansijskih instrumenata i novčanih sredstava na tržištima koja ne pružaju dovoljnu zaštitu ukoliko se pismeno saglasi sa deponovanjem imovine pod takvim uslovima.

Rizik koji može proizaći iz držanja finansijskih instrumenata na zbirnom računu, Kreditna institucija umanjuje redovnim ažuriranjem evidencije imovine klijenata, plaćanja i prometa po novčanim računima, prometa i stanja po računima finansijskih instrumenata. Takođe, unutar svoje organizacije Kreditna institucija primjenjuje mere interne kontrole kako bi se izbegao svaki rizik od neadekvatnog evidentiranja finansijskih instrumenata klijenata.

IV. PODACI O TROŠKOVIMA I NAKNADAMA

Svi podaci o troškovima i naknadama nalaze se u dokumentu "Pravilnik o tarifi Kreditne institucije UniCredit Bank Srbija a.d." koji je dostupan klijentima i potencijalnim klijentima na zvaničnom sajtu UniCredit Bank Srbija a.d. - www.unicreditbank.rs

Provizije po osnovu trgovanja hartijama od vrednosti denominovanim u stranoj valuti, obračunava se i naplaćuje u dinarima, a na osnovu srednjeg kursa Narodne Banke Srbije na dan saldiranja transakcije. Tarifnikom UniCredit Bank Srbija a.d. nisu obuhvaćeni troškovi po osnovu provizija trećih strana (Berza, Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti, troškovi saldiranja i sl.), kao ni obaveze koje proizilaze iz važećih poreskih propisa.